

Scenariusz

Temat (dziedzina/tytuł)	Mechanika / Mechanika bryły sztywnej
Długość filmu	3:27
Cele główne	Analiza właściwości ruchu obrotowego brył sztywnej, moment bezwładności.
Cele szczegółowe	
Struktura i opis eksperymentów	
1. Wstęp	Opis: Motywacją do przeprowadzenia eksperymentu będzie zbadanie ruchu ciał na równi pochyłej oraz działanie po opuszczeniu równi pochyłej.
2. Główny temat	Opis: Analiza ruchu ciał na równi pochyłej, zrozumienie pojęcia momentu bezwładności.
Część 1	
(0:40)	Narzędzia: bryły w kształcie cylindra, kuli, krążka, waga, taśma miernicza
Eksperyment 1 (2:08),	Opis: Na początku ważymy ciała o różnych kształtach - walca, kuli i krążka. Niech ciało w kształcie kuli toczy się po równi pochyłej. Obserwuj ruch po opuszczeniu równi pochyłej. Następnie z tej samej pozycji puszczamy 35x cięższą kulę i obserwujemy oraz analizujemy ruch w porównaniu z poprzednim ruchem mniejszej kuli.
Eksperyment 2 (2:22),	Niech cylindryczne ciało toczy się po równi pochyłej. Obserwujemy ruch po opuszczeniu równi pochyłej. Następnie z tej samej pozycji puszczamy cylindryczne ciało 2,5x cięższe i obserwujemy oraz analizujemy ruch w porównaniu do poprzedniego ruchu ciała o mniejszej masie.
Eksperyment 3 (2:04),	Niech ciało w kształcie krążka toczy się po równi pochyłej. Obserwujemy ruch po opuszczeniu równi pochyłej. Następnie z tej samej pozycji puszczamy 5,7x cięższy krążek i obserwujemy oraz analizujemy ruch w porównaniu do poprzedniego ruchu krążka o mniejszej masie.
Eksperyment 4 (2:53),	Powtarzamy doświadczenie jednocześnie puszczając oba ciała cylindryczne z góry równi pochyłej i obserwujemy ich ruch. Następnie jednocześnie puszczamy cylinder i dysk, kulę i cylinder, a na końcu kulę i dysk.

	<p>Pytania: Czy ruch na równi pochyłej zależy od ciężaru ciał o danym kształcie? Czy odległość uderzenia ciał o tym samym kształcie od ściany zależy od ciężaru ciał? (Czy piłka 35 razy cięższa spadnie bliżej/dalej niż piłka o mniejszej masie?)</p> <p>Wnioski: Ruch po równi pochyłej i odległość od ściany w momencie uderzenia, nie zależą od ciężaru ciała o zadanym kształcie. Różnice prędkości podczas poruszania się po równi pochyłej i odległości od ściany w momencie uderzenia są związane z kształtem ciała i wielkością. Nazywamy to momentem bezwładności.</p>
3. Podsumowanie i uwagi	<p>W trakcie realizacji eksperymentu można zatrzymać film i poprosić uczniów o opinię, jak ciało będzie się poruszać, i w jakiej odległości od ściany znajdzie się ciało kilkukrotnie cięższe/lżejsze.</p> <p>Level: szkołą podstawowa (ISCED 3 / 1 klasa)</p>